БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 44 (5973)
ФЕВРАЛИИН
28
ВТОРНИК
1950 он

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

Сэн 20 мүнгэн.

Советскэ эхэнэрнүүдэй сүлөөтэ ба зол жаргалта ажабайдал хадаа бүхы дэлхэйн эхэнэрнүүдтэ зориг түрүүлэгшэ жэшээ болоно.

Эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын үдэр мартын 8 тухай ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолһоо.

ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ УЛАСХООРОНДЫН ҮДЭР МАРТЫН 8 ТУХАЙ

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоол

Советскэ арад энэ жэлдэ эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын үдэр мартын 8-ые СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудай болохоёо байхада, Ленин—Сталинай партида, советскэ правительстводо найдагаа, нигта жагсаалаа, коммунизмын хэрэгтэ хизааргүй үнэн байдагаа элирхэйлэн харуулагша хүдэлмэришэдэй, таряашадай, интеллигенциин политическэ ба ажалай хүсэтэ дэбжэлтын эрхэ байдалда тэмдэглэжэ байна.

Советскэ арад болбол коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро, дайнай хойто тээхи табанжэлэй үедэ ажахын ба культурна байгуулалтын бүхы участогууд дээрэ шэнэ ехэ амжалтануудые туйлаа, ажалшадай материальна ажана тэнигэн байдал ба культурна хэмжээе нилээд дээшэлүүлээ. Эдэ амжалтанууд хадаа советскэ байгуулалтын агуухэ бата мүнхэ хүсэн тухайда, капитализмһаа өнөөнэй бүлөө һайн тухайда гэршэлнэ.

Кризисүүдые ба хүдэлмэригүйдэлгые манай орон мэдэхэгүй. Советскэ Союз дотор национальна олзо доход хэлбэришэгүй ургана, үргэн хэрэглэлгэй эд товарнуудай үнэ сэнгүүд улам улам химдаруулагдана, хүн зоной худалдан абаха шадабаринь дээшээ болоно. Советскэ гүрэн хадаа социальна страхованиин тэдхэмжэнүүдые тулахын тулада, амаралтын хүлһэ түлэхэ, түлбэригүй медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ, юрэнхы эрдэм шудалха ба профессиональна һургуулинуудта һуралсаха хэрэгтэ тон ехэ мүнгэ зөөри гаргашалдаг байна. Гансахан 1949 он дотор гүрэнэй эдэ зорилгонуудта 110 миллиард түхэриг гаргашалаа. Гэр байрын барилга үргэн хэмжээтэйгээр эрхилэгдэнэ. Коммунистическэ партиин ба советскэ правительствын сталинска анхарал оролдолгын ашаар, советскэ эхэнэрнүүдэй ажабайдалынь, манай бүхы арадайхидал адляар, үдэрһөө үдэртэ улам һайжарна.

Капиталистическэ оронуудтахи арадууд мартын 8-най үдэрые экономическэ шэнэ кризисэй бүридэн дэлгэрэлгын хүдэлмэригүйдэлгэ ба үгырал ядаралай һүжэрэл гүн оршон байдалда угтажа байна. Ажалша эхэнэрнүүдынь илангаяа ехэ хашалан зоболон үзэнэ. Тэдэние түрүүшын ээлжэндэ ажалһаань гаргана, тэдэнэртэ тон бага сахин хүлһэ түлэнэ, ажалаа зондо капиталистнын ушаруулдаг улэсхэлэн ба ядуу байдал эхэнэрнүүдтэ ба үхибүүдтэ хамагһаа ехэ хашалан зоболон тохёолдуулна.

Октябрьска революциин ургуулагдан мандаһан социалистическэ байгуулалта хадаа эхэнэрнүүдэй социальна, экономическа ба духовно богоолшолгоһоо бүримүһэн сүлөөрүүлээ. Эхэнэрнүүдэй сүлөөрүүлһэн агуухэ хэрэг Сталинска Конституциар батадхагдаа. Советскэ Союз дотор эхэнэрнүүд политическэ эрхэ олгогдонхой. Мүн эрэшүүлдэ адляар ажал хэхэ, ажалай түлөөнэ абаха, амарха, социальна страховани ба эрдэм шудалха өрхэнүүдтэй болоһоной ашаар, тэдэ политическэ эрхэнүүдээ бодото дээрэнь бэелүүлхэ ябадал хангагдаа.

Советскэ эхэнэрнүүд өөһэдынгөө эрхэнүүдые эдэбхитэйгээр эдлэнэ. 277 эхэнэрнүүд СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд байна. 1700 үлүүтэй эхэнэрнүүд союзна ба автономно республикануудай Верховно Соведүүдтэ, хахад миллион шахуу эхэнэрнүүд нютагуудтахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ һунгагдаһан байха юм. Советскэ арадай эрхим басагад хадаа һунгагдахаяа байгаа СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдээ.

Манай ороной эхэнэрнүүдэй творческо хүсэнинь социалистическэ байгуулалтын бүхы һалбаринуудта бадаржа байна. Олон миллион патриотканууд болбол предприятинууд ба барилганууд дээрэ шэн зоригтойгоор ажаллана. 327 мянга үлүүтэй эхэнэрнүүд инженернүүдээр, технигүүдээр хүдэлмэрилнэ. Дайнай һүүлэй табанжэлые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадан, социалистическэ промышленностиин ба транспортын эмэгтэй хүдэлмэришэд өөһэдынгөө шадабари мэргэжэлые улам нарижуулан һайжаруулна, түрүү техникэ ба үйлэдбэридэхи хүдэлмэриин шэнэ методүүдые шудална.

Эхэнэрнүүд—колхозницанууд үндэр дээдэ ба тогтууритай ургаса абахын түлөө, ниитын малажалай тоо толгойе бүхы хэмжээгээр олон болгохо ба ашаг шэмэ үгэлгыень дээшэлүүлхын түлөө, байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха сталинска түсэб эгээл түргэнөөр бэелүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөөнэй түрүүшын зэргэнүүдтэ ябажа байна. Хэдэн мянган эхэнэрнүүд колхозуудай түрүүлэгшээр хүдэлмэрилнэ. Олон арбаад мянган эхэнэрнүүд трактористаар, комбайнераар ажаллана, хэдэн зуун мянган колхозницанууд таряанажалай бригаднуудай бригадирнууд, звеньевойнууд ба малажалай фермэнүүдые даагшад болонхой.

Наука ба культурые шудалхынь тулада хамаг арга боломжонууд советскэ эхэнэрнүүдтэ олгогдонхой. Эхэнэрнүүд хадаа ороной хүсэд дээдэ эрдэмтэ мэргэжэлтэдэй ниитэ тоогой хахадынь шахуу болоно. Научна хүдэлмэрилэгшэд, инженернүүд, технигүүд ба агрономууд болоһон эхэнэрнүүд өөһэдынгөө шэнжэлэлгэнүүдээр, ухаалан зохёолгонуудаар ба нээлтэнүүдээр советскэ наукые баяжуулна, тэрэнэй алдар солые арбидхана, литературын ба искусствын ажал ябуулагша эхэнэрнүүд хадаа манай Эхэ ороной алдар солын тула шэнэ баатаршалгануудые гаргаха ябадалда советскэ арадые зоригжуулагша, үндэр дээдэ идейнэ зохёолнуудые зохёоно. Наукын, шэнжэлэлгэнүүдэй, литературын ба искусствын талаар онсо гайхамшаг зохёолнуудайнь түлөө 289 эхэнэрнүүдтэ Сталинска шангууд олгогдоһон байна.

Советскэ эхэнэрнүүд арадай гэгээрэлэй ба элүүрые сахилгын хэрэгтэ туйлай ехэ үүргэ дүүргэнэ. 900 мянга шахуу советскэ эхэнэрнүүд —багшанар хадаа ургажа ябаа залуу үетэниие советскэ патриотизмын ба коммунистическэ үндэр дээдэ мэдэрэмжын ёһоор хүмүүжүүлжэ байна. Миллион үлүүтэй эхэнэрнүүд больницануудта, поликлиникэнүүдтэ, амбулаторинуудта, эхэнэрнүүдэй ба үхибүүдэй консультацинуудта хүдэлмэрилнэ.

Фабриканууд ба заводуудта, институдууд ба лабораторинуудта, таряалан дээрэ ба малажалай фермэнүүдтэ хүдэлмэрилдэг советскэ эхэнэрнүүдэй ажалай баатаршалгануудые советскэ правительство үндэрөөр сэгнэнэ. Хахад миллион үлүүтэй эхэнэрнүүд СССР-эй орденуудаар ба медальнуудаар шагнагдаһан, 1600 эхэнэрнүүд Социалистическэ Ажалай Геройн үндэр дээдэ зэргэдэ хүртэһэн байна.

Эхэ бологшодые ба нилхасуудые сахин хамгаалха гүрэнэй системэ Советскэ Союз дотор байгуулагданхай. Нарайлха ба нарайлһан эхэнэрнүүдтэ хүлһэ салинтай амаралта үгтэнэ, хүүгэдэй яслинууд, садууд, консультацинууд үргэн олоор эмхидхэгдээ. Залуу үетэниие—манай Эхэ ороной ерээдүйнхидые хүмүүжүүлэгшэ, эхэ болоһон эхэнэр тухайда парти ба правительствын зүгһөө саг үргэлжэ анхарал оролдолго табигдана. 2770 мянган эхэнэрнүүд «Эхын алдар» орденоор ба «Эхэ бологшын медаляар» шагнагдаһан байна. 30750 эхэнэрнүүдтэ «Эхэ Геройн» хүндэтэ нэрэзэргэ олгогдоо. Олон үхибүүдтэй ба ганса бэе эхэнүүдтэ тэдхэмжэ болгон жэл бүри хэдэн миллиард түхэриг түлэгдэнэ.

Советскэ эхэнэрнүүдэй сүлөөтэ ба зол жаргалта ажабайдал хадаа бүхы дэлхэйн эхэнэрнүүдтэ зориг түрүүлэгшэ жэшээ болоно. Арадай демократиин оронуудта эхэнэрнүүдэй тэгшэ эрхэтэ байдал бэелүүлэгдээ. Польшын, Чехословакиин, Румыниин, Болгариин, Венгриин, Албаниин, Монгол Арадай Республикын, Хойто Кореяын, агуухэ Хитадай Арадай Республикын, тэрэшэлэн Германска Демократическа Республикын сүлөөтэ эхэнэрнүүд оронуудайнгаа политическэ, ажахын ба культурна ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадана.

Бүхы дэлхэйн ажалша эхэнэрнүүд хадаа шэнэ дай үүдхэгшэ англо-американска хархисуудта эсэргүү, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэгшэ антиимпериалистическэ лагериин хүсэнүүдэй улам саашадаа ургажа байгаа оршон байдалда эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын үдэрые үнгэргэжэ байна. Советскэ Союзаар толгойлогдодог ба эб найрамдалай түлөө хэдэн зуун миллион тэмсэлшэдые нэгэдхэһэн, эб найрамдалай эмхидэмэл фронт хүн түрэлтэнэй түүхэдэ түрүүшынхеэ урган гараа. Эб найрамдалай тала баригшадай фронт болбол дай үүдхэгшэ империалистнуудай амыень татажа ба тэдэнэй агрессивнэ түсэбүүдые таһалдуулжа шадаха түгэлдэр хүсэн мүн.

Эхэнэрнүүдэй демократическа хүдэлөөн хадаа эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэхи ехэ хүсэн болонхой. Эхэнэрнүүд бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй ниитэ хэрэгэй хажуу тээнь байха зэргэгүй ба байхые хүсэнэгүй. 80 миллион эхэнэрнүүд уласхоорондын демократическа федерацида нэгэдээд байна. Советскэ Союзай ба арадай демократиин оронуудай эхэнэрнүүд эб найрамдалай түлөө эхэнэрнүүдэй уласхоорондын демократическа хүдэлөөнэй түрүү зэргэдэ ябана.

ВКП(б)-гэй ЦК болбол эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын үдэр мартын 8-ые 1950 оной түсэб дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ ажалша эхэнэрнүүдэй бүхы хүсэ элсүүлгын туг доро үнгэргэхыень партийна организацинуудта дурадхана. Эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд ба технигүүдэй үйлэдбэриин эдэбхинь ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ, продукциин шанар һайжаруулгада ба өөрынь үные химдаруулгада, арадай ажахын бүхы һалбаринууд дээрэ техническэ прогресс бэелүүлгэдэ зорюулагдаха ёһотой. Ургасаяа улам дээшэлүүлхэ, байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха сталинска түсэб, ниитын малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб дүүргэхэ, манай орон дотор эдеэ хоолой зүйлнүүдые өлбэг дэлбэг болгохо гээшэ эхэнэрнүүд-колхозницануудай шухалын шухала зорилго мүн. Манай наукые урагшань дабшуулха, советскэ литература ба искусствые дээдэ зэргын уранһайхан, идейнэ шэнэ зохёолнуудаар баяжуулха, арадай гэгээрэлэй ба элүүрые сахилгын хэрэгые үшөө дээшэнь ургэхэ гээшэ наукын ба культурын хүдэлмэрилэгшэд болоһон эхэнэрнүүдэй уялга мүн.

ВКП(б)-гэй ЦК болбол түрүү эхэнэрнүүдые хүтэлбэрилхы партийна, гүрэнэй, ажахын, профсоюзна ба комсомольско хүдэлмэридэ зоримгойгоор, эрид шууд дэбжүүлхыень, тэдэнэй хүдэлмэридэ ба идейно-политическэ ургалтада үдэр бүриин туһаламжа үзүүлхыень партийна, советскэ, профсоюзна ба комсомольско организацинуудһаа эринэ. Эхэнэрнүүдые хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ дэбжүүлхэ гээшэ гүрэнэй имагта шухала удхатай зорилго мүн гэжэ ВКП(б)-гэй ЦК һануулна.

Партийна, советскэ, профсоюзна, олониитын организацинууд хадаа советскэ эхэнэрнүүдэй ажалай ба ажаһуудалай условинуудыень һайжаруулгада, үйлэдбэри дээрэ эхэнэрнүүдэй ажалые хамгаалха ябадал шангадхалгада, столовонуудай, магазинуудай, хубсаһа угаадаг газарнуудай ба ажаһуудал хангалгын бусад предприятинуудай хүдэлмэриин шанарые һайжаруулгада бүри ехэ анхарал табиха ёһотой. Эхэ болоһон эхэнэр тухай анхарал оролдолго улам ехэ болгохо, залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэнь тэрээндэ саг үргэлжын туһаламжа үзүүлхэ, нарайлгын гэрнүүдые ба үхибүүдэй эмхи зургаануудые олон болголгодо, олон үхибүүдтэй ба ганса бэе эхэнүүдтэ туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэ зорюулан гүрэнөөр табигдадаг мүнгэ зөөри ашаглалгые нарин шангаар хинадаг байха шухала.

Советскэ эхэнэрнүүд болбол арадай демократиин оронуудай эхэнэрнүүдтэй, капиталистическэ оронуудтахи эхэнэрнүүдтэй интернациональна холбоо барисаагаа саашадаашье бэхижүүлхэ, тэдээнтэй хамта ябажа, шэнэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү арадуудай хоорондын бата бэхи ба удаан сагай эб найрамдалай түлөө, эрхэ сүлөө ба демократиин түлөө тэмсэхэ ёһотой.

Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин Центральна Комитет хадаа Советскэ Союзай бүхы ажалша эхэнэрнүүдые —эмэгтэй хүдэлмэришэдые, колхозницанууд, инженернүүд, технигүүд, агрономууд, зоотехнигүүд, багшанар, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд, наукын ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдые эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын үдэр мартын 8-да үнэн зүрхэнһөө амаршална. Манай социалистическэ Эхэ ороной эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалые хамгаалха хэрэгтэ, амгалан тайбан социалистическэ байгуулалтын хэрэгтэ өөрыгөө алдаршуулһан советскэ эхэнэрнүүд саашадаашье Советскэ Союзай экономикые ба культурые улам ехээр ургуулан мандуулхын түлөө, манай орон дотор коммунизм байгуулха агуухэ хэрэгэй түлөө тэмсэгшэдэй түрүү зэргэнүүдтэ ябаха гэжэ ВКП(б)-гэй ЦК батаар этигэнэ.

Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин Центральна Комитет.

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЫН ЭГЭЭЛ ХАРЮУСАЛГАТАЙ ҮЕ

Малажалые хүгжөөхэ талаар манай республикын колхозууд ба совхозуудай урда тон ехэ харюусалгатай зорилго табигдана. Үнгэрэгшэ жэлдэ баталагдаһан гурбан жэлэй түсэбэй ёһоор 1951 ондо адуу малай тоо толгой ехээр олошорхотоёо хамта, мүн тэдэнэй ашаг шэмэ эрид дээшэлүүлэгдэхэ байна.

Үнгэрһэн жэлдэ ниитын малажалые хүгжөөхэ түсэб республика дотор хангалтагүй дүүргэгдэһэн байгаа. Тиимэһээ энэ жэлдэ республикын бүхы колхозууд ба совхозууд, нютагуудтахи партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд малажалда илангаяа ехэ харюусалгатайгаар хандажа, гүрэнэй түсэбые дүүргэхын түлөө мүнөөнһөө эхилээд эрид шанга тэмсэл хэхэ ёһотой.

Гэхэтэй хамта, зарим нютагуудта үбэлжэлгые хүтэлбэрилхэ ябадалай һуладаһан дээрэһээ малай байдал ба харууһан муудажа, эсэстээ хоролто боложо байна. Курумканай, Баргажанай, Зэдын, Сэлэнгын, Закаменай, Иволгын, Заиграйн аймагууд үбэлжэлгые илангаяа муугаар үнгэргэжэ байнхай. Энээн тухай ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. Тэдэ аймагуудай олон колхозууд малаа тураахаһаа гадна, мүн олоор гарзалуулһан байба. Түл абалга дээрэ хаража үзэхэдэ, мүн лэ дурсагдагша аймагуудта хангалтагүй байха юм. Жэшээлхэдэ, Баргажанай аймагта урда жэлэйхидэ орходоо шэнэ түлнүүдынь олоор гарзалһан байна.

Олохон аймагуудай колхозууд үбһэ тэжээлые гамгүйгөөр гаргашална, тэрэниие үрилтэ, хоролтодо оруулна. Тииһэн мүртөө өөһэдтөө бии байһан арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэжэ шаданагүй. Зарим колхозууд аяар мүнөө хүрэтэр һолоомо, михиинэеэ суглуулангүй, поли дээрэнь хосороожо байна. Мүн хагда сабшаха, мүшэр суглуулха мэтээр нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри ябуулагданагүй, үхэр малай адуулга муугаар эмхидхэгдэнэ.

Иимэ баримтануудые дурсаһан мэдээсэлнүүд манай редакцида олон нютагуудһаа ороно. Тэрээн дээрэһээ тобшолол хэхэдэ, олонхи колхозуудай правленинүүд ба партийна организацинууд малай үбэлжэлгые хожомой ээлжээндэ табижа, ехэ алдуу гаргана. Тиихэдэ аймагуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд иимэ ябадалые хоримжолхын орондо, харин өөһэдөө тэдэнэй нүлөөдэ орожо, малай үбэлжэлгын ябасые шалгаха ба хүтэлбэрилхэ үүргэеэ һуладхаһан, мүн малажалай хүгжэлтэдэ һаад ушаруулжа байһан этэгээдүүдтэ шанга хэмжээ абадаггүй байха юм. Энээндэ жэшээ болгон нэгэ баримта харуулая. Зэдын аймагай «Галын очи» колхоздо ниитын хэдэн олон адуу малай туража ба хорожо байһан тухай, тус колхозой правлениин түрүүлэгшэ Сундареев, партийна организациин секретарь Банзаров гэгшэд малажалые бодото хүтэлбэреэр хангадаггүй байхаһаа гадна, гүрэниие мэхэлхэ һэдэлгэ гаргаһан тухай статья манай газетэдэ толилогдоһон байгаа. Теэд, Зэдын аймагай хүтэлбэрилхы организацинууд энэ статьягаар ямаршье хэмжээ абаагүй байһаар.

Тэрэшэлэн БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерство болбол малай үбэлжэлгые гарзагүйгөөр үнгэргэхэ тушаа шанга эрилтэ аймсоведэй гүйсэдкомууд ба аймагай хүдөө ажахын таһагуудта хэдэггүй, зарим шиидхэбэринүүдэйнгээ дүүргэлтые эсэстэнь хүргэдэггүй байха юм.

Малажалда, илангаяа малай үбэлжэлгэдэ, иимээр хандажа байһан ябадалые саашадаа тэсэмээр гү? Үгы, ябашье тэсэшэгүй. Партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд болон колхоз, совхозуудай шухалын шухала зорилго хадаа малай байдал ба харууһые дары һайжаруулжа, үбэлжэлгэ дээрэ тохёолдоһон эдэ дутуунуудые энэ гэһээр усадхаха ябадал болоно. Тиихын тулада СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтануудтай дашарамдан колхознигуудай дунда гараһан үйлэдбэриин үндэр дэбжэлтэ ба эдэбхиие зүбөөр хэрэглэхэ шухала.

Үбэлжэлгын үедэ малажалай мэргэжэлтэдэй үүргэ тон ехэ. Тэдэнэр болбол мал харууһалха, эдеэлүүлхэ, мүн тэдэниие өлдэб үбшэнүүдһээ һэргылхэ тушаа малшадта үдэр бүри зүб заабари үгэхэ уялгатай.

Советскэ правительство, большевигүүдэй парти ба нүхэр Сталин болбол малажалые хүсэтэйгөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ угаа ехэ анхаралаа табина. Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин Центральна Комитедэй хандалга соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «Коммунистическэ парти болбол социалистическэ хүдөө ажахын саашанхи хүгжэлтые хангаха, манай колхозуудые, машинно-тракторна станцинуудые ба совхозуудые бэхижүүлхэ зорилго урдаа табина. Манай газартаряалан ороо һото, техническэ ба хүдөө ажахын ондоошье культурануудай үндэр ехэ, тогтууритай ургаса хододоо үгэдэг байха ябадал туйлаха, манай ниитын малажалай бүри түргэнөөр хүгжэхэ, колхозуудай социалистическэ зөөриин бүри ехээр арбидхагдажа, колхознигууд ба колхозницануудай бүри шанга шадалтай ба культурнаар ажаһууха ябадал туйлаха шухала».

Нүхэд, малажалай хүдэлмэрилэгшэд! Үбэлжэлгые эрхимээр үнгэргэжэ, адуу малаа улам олошоруулан, тэдэнэй ашаг шэмые эрид дээшэлүүлжэ, Эхэ орондоо бүри ехэ тоһо, мяха үгэе!

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **тогтоохонь:**

СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй Министерствоһээ Уһан-Сэрэгэй хүсэнүүдые гаргаха ба СССР-эй ниитэсоюзна Уһан-Сэрэгэй Министерствые бии болгохо.

Уһан-Сэрэгэй Министерствын бии болгогдоһонтой дашарамдуулан, Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй Министерствые ССР Союзай Сэрэгэй Министерство болгон нэрлэхэ.

Адмирал Иван Степанович Юмашевые СССР-эй Уһан-Сэрэгэй Министрээр томилхо.

Хитадай Арадай Республикын Арадай Центральна Правительствын Түрүүлэгшэ г-н Мао Цзе-дун ба Гүрэнэй Захиргаанай Соведэй Премьер, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр г-н Чжоу Энь-лай СССР-һээ мордобо

Хитадай Арадай Республикын Арадай Центральна Правительствын Түрүүлэгшэ г-н Мао Цзе-дун, Гүрэнэй Захиргаанай Соведэй Премьер ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр г-н Чжоу Энь-лай, профессор Чен Бо-да, господинууд Оу Ян-цин, Ши Чжэ, Е Цзе-лун, Ван Дун-син ба тэдэниие үдэшэжэ ябаһан бусад нюурнууд хилэ дээрэхи Отпор гэжэ станци дээгүүр СССР-һээ эхэ орондоо бусаба.

Отпор станци дээрэ СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо А. И. Лаврентьев, Читинскэ Облгүйсэдкомой Түрүүлэгшэ П. Ф. Ужев, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Протокольно Таһагые Даагша Ф. Ф. Молочков ба Забайкальска сэрэгэй округой командованиин түлөөлэгшэд мордон ябагшадые үдэшэбэ.

Үдэшэхэ үедэ хүндэлэлэй харуул жагсаагдаһан, хитадай ба советскэ гүрэнэй тугууд үлгэгдэһэн байна.

(ТАСС).

Хитадай Арадай Республикын Арадай Центральна Правительствын Түрүүлэгшэ г-н Мао Цзе-дунай СССР-тэ байһан тушаа

Февралиин 24-дэ Хитадай Арадай Республикын Арадай Центральна Правительствын Түрүүлэгшэ г-н Мао Цзе-дун, тэрэшэлэн Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй Захиргаанай Соведэй Премьер, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр г-н Чжоу Энь-лай ба тэдэниис үдэшэжэ ябаһан нюурнууд Москваһаа Хитадаа бусаха замдаа Иркутскда хэдэн час тогтобо.

Айлшад хадаа городые үзэһэн, Пионернүүдэй Байшангай хүдэлмэритэй танилсаһан ба сай багсалха фабрикада хүрэһэн байна.

Нютагай олониитын түлөөлэгшэд айлшадые халуунаар угтаа.

* * *

Февралиин 25-да Хитадай Арадай Республикын Арадай Центральна Правительствын Түрүүлэгшэ г-н Мао Цзе-дун, тэрэшэлэн Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй Захиргаанай Соведэй Премьер, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр г-н Чжоу Энь-лай ба тэдэниие үдэшэжэ ябалсаһан нюурнууд Москваһаа Хитад бусаха замдаа Читада тогтобо.

Айлшад Читада хэдэн саг соо тогтохо зуураа, ССР Союзай Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин участок ба дунда һургуулинуудай нэгые хараба.

Нютагай олониитэ айлшадые халуунаар угтаа.

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудта голосуудаа үгэе!

Хоца Намсараевич НАМСАРАЕВ

Бурят-Монголой үнинэй уранзохёолшо, советскэ бурят-монгол литературын үндэһэ һуурие табигша Хоца Намсараевич Намсараев арадай гүн дундаһаа урган гараа. Хоца Намсараевич 1889 ондо Хэжэнгын аймагта түрэһэн байна. Бага наһанһаа хойшо үгытэй ядуу байдалай хүндэ хүшэрые ба хашалангые үзэһэн юм.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революци болбол социалистическэ шэнэ ажабайдалай үргэн ба арюун һайхан замые бурят-монгол арадай үмэнэ нээжэ үгөө. Хоца Намсараев Советскэ засагай түрүүшын үдэрнүүдһээ хойшо өөрынгөө арадай культурно-гэгээрэлэй хэрэгтэ айхабтар оролдосотойгоор хабаадалсаба. Хоца Намсараевич эхин һургуулида багшалдаг ба хошуунай революционно комитедэй гэшүүн байжа, олониитын дунда ехэ хүдэлмэри ябуулдаг, тиихэтээ хамта нютагай уранһайханай самодеятельностьда зорюулан багахан пьесэнүүдые бэшэдэг байба. Тус пьесэнүүдынь гараар бэшэгдэһэн хэбээрээ тарадаг ба ехэ амжалтатайгаар хэрэглэгдэдэг байгаа. Тэдэнь Ленин—Сталинай хэрэгэй түлөө тэмсэлэй идеянүүдээр, 1925 ондо Хоца Намсараевые большевигүүдэй партиин зэргэдэ оруулһан идеянүүдээр нэбтэрэнхэй байгаа.

Хоца Намсараевай литературна творчествонь советскэ засагай жэлнүүдтэ, илангаяа Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын байгуулагдаһанһаа хойшо тодо хурсаар толорон хүгжэһэн байна. Хоца Намсараев болбол урган мандаһан бурят-монгол арадай бодото дуушань болоод, формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культура байгуулхын түлөө тэмсэлшэдэй түрүү зэргэнүүдтэ ябана. Хоца Намсараев идейнэ гүн удхатай шүлэгүүд, рассказууд ба повестьнууд дотороо Ленин—Сталинай партиие, инаг Эхэ ороноо, советскэ хүнүүдэй зол жаргалта ба баяр түгэс ажалые, сталинска табанжэлнүүдэй агууехэ хэрэгүүдые магтан дууладаг байна.

Советскэ Эхэ ороной дүлэтэ патриот Хоца Намсараев өөрынгөө эгээн эрхим, эгээн уран хурса, эгээн дүлэтэ бодолнуудые агууехэ Сталинда зорюулна:

> Ленин багшын
> Эрхим шаби,
> Бүхэдэлхэйн
> Үгытэй ангиин
> Гайхамшаг багша
> Сталин, шинии
> Алдарта һургаал
> Мүнхэ болтогой!

Уранзохёолшын эдэ гайхамшагта үгэнүүд доторнь бүхы бурят-монгол арадай һанал бодол, хүсэл эрмэлзэл ба мэдэрэлнүүд хэлэгдэһэн байна. Тиимэл ушарһаа, манай республикын ажалшадай патриотическа эрмэлзэлгэнүүдые эрхимээр элирхэйлэн мэдүүлэгшэ Хоца Намсараевич Намсараев манай республикын хүдэлмэришэдтэ, колхознигуудта, интеллигенцидэ бултандань мэдээжэ болонхой.

Республикын арад зон Хоца Намсараевай түрэһөөр 60 наһанай ба литературна ажал-ябуулгынь 30 жэлэй ойе 1949 ондо үргэнөөр тэмдэглээ. Хоца Намсараевта БМАССР-эй искусствонуудай Габьяата ажал-ябуулагшын хүндэтэ нэрэзэргэ олгогдоо.

Бурят-монголой советскэ литературые хүгжөөхэ хэрэгтэ Хоца Намсараевай бэелүүлһэн габьяануудынь парти ба правительстваар нэгэнтэбэшэ тэмдэглэгдэһэн байха юм. Нүхэр Намсараев Ленинэй орденоор ба Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагданхай.

Хоца Намсараевич Намсараев 1946 ондо СССР-эй хоёрдохи зарлалгын Верховно Соведэй депутадуудаар һунгагдаа һэн. Нүхэр Намсараев һунгагшадайнгаа этигэл найдабарие хүндэтэйгөөр бэелүүлдэг, арадтаа үнэн сэхээр алба хэгшэ мүн.

Сүхын арһанай заводой, Больше-Кударинска МТС-эй хүдэлмэришэд, албахаагшад, Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд, Кударын дунда һургуулиин багшанарай коллектив нүхэр Намсараев Хоца Намсараевичые һунгуулиин 443-дахи Кяхтын округһоо СССР-эй гурбадахи зарлалгын Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта өөһэдынгөө кандидат болгон нэгэн һаналаар дэбжүүлээ.

Уранзохёолшо-большевик, олониитын ажал-ябуулагша Хоца Намсараев СССР-эй Верховно Соведтэ республикымнай эрхим түлөөлэгшэ болохо байна.

Дмитрий Николаевич ЯГОДИН

СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлгэдэ зорюулагдаһан өөһэдынгөө хамтын суглаанууд дээрэ Улан-Удэ станциин түмэр замай узелай, Улан-Удын механизированнэ шэлэй заводой, Судно заһабарилгын заводой, Иволгын МТС-эй хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад, Иволгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд болбол нүхэр Ягодин Дмитрий Николаевичые һунгуулиин № 436 Улан-Удын хүдөөгэй округһоо Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидат болгон туйлай ехэ баяртайгаар дэбжүүлээ.

Ягодин Дмитрий Николаевич 1887 ондо, Бурят-Монголой АССР-эй, Кабанскын аймагай Батурино тосхоной таряашанай бүлэдэ түрэһэн,ород, партийнабэшэ хүн байна. Арбан долоотой байхадаа, нүхэр Ягодин Улан-Удын паровозно депогой хүдэлмэришэн боложо ороһон юм. 1905 онһоо 1912 он хүрэтэр депогой хара хүдэлмэришэн байгаа, 1912—1920 онуудта—паровозно кочегар, 1920—1927 онуудта паровозно машинистын туһалагшань байгаа. 1927 онһоо мүнөө хүрэтэр машинист ябана.

Социалистическэ Эхэ оронойнгоо аша туһын түлөө ажаллажа, Дмитрий Николаевич жиирэй хүдэлмэришэн байһанаа нэгэдэхи классай үндэр мэргэжэлтэ машинист хүрэтэрөө ургаа. Оролдосотой зоримгойгоор ажаллажа ба техническэ эрдэмээ сусаршагүйгөөр дээшэлүүлжэ, нүхэр Ягодин болбол Эсэгэ орондоо бүтээгдэһэн түрүү зэргын паровозуудые жолоодохо мэргэжэл шудалаа.

Өөрынгөө ажал-ябуулгын хэдэн олон жэлнүүдэй туршада нүхэр Ягодин хадаа үйлэдбэри дээрэ түрүү зэргэдэ ябажа, түмэр замай транспорт дээрэ стахановска хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадагша мүн байна. Нүхэр Ягодин болбол паровозой ябасын хуушарһан нормонуудые буруушааһан машинист Папавинай гайхамшагта үүсхэлые 1938 ондо ороной машинистнуудай дундаһаа эгээл түрүүлэн дэмжэлсэһэн байна. Техническэ эрдэмээ шадамар бэрхээр хэрэглэжэ, паровозойнгоо хойноһоо дуратай һайнаар харууһалжа, нүхэр Ягодин болбол капитальна заһабарилгагүйгөөр паровозойнгоо 1,5 миллионһоо дээшэ километр ябалгые өөрынгөө нүхэртэй хамта туйлаһан байха юм. Энээгээрээ нүхэр Ягодин болбол Советскэ Союзай паровозуудай эрхим жолоодогшодой туйлалтануудые үлүүлһэн байна. Нүхэр Ягодинай шэн габьяата хүдэлмэринь, практическа баян дүй дүршэл ба техническэ үндэр мэргэжэл хадаа арадай туйлай ехэ зөөри арбилха ба паровоз ашаглалгын шанарые дээшэлүүлхэ арга боломжо олгоо.

Нэгэдэхи классай машинистын нэрэзэргэ, мүн ашаа зөөлгын инженер-капитанай персональна нэрэзэргэ Зүүн-Сибириин түмэр зам дээрэ анха түрүүн абаһан хүнүүдэй дунда Ягодин Дмитрий Николаевичта олгогдоһон байха юм.

Нүхэр Ягодин өөрынгөө эрдэм мэргэжэлые ба дүй дүршэлые магистралиингаа машинистнуудта, залуушуулда дуратайгаар дамжуулан үгэдэг.

Нүхэр Ягодин болбол олониитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, Улан-Удэ городой Железнодорожно районой ажалшадай дунда ехэ хүндэтэй байна. Железнодорожно районой ажалшад хадаа нүхэр Ягодинда туйлай ехэ найдабаряа үзүүлжэ, ажалшадай депутадуудай районно Соведэй депутат болгон тэрэниие һунгаһан юм.

Шэн габьяата ажалайнгаа түлөө Дмитрий Николаевич хадаа «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор, «1941—1945 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ хэһэн шэн габьяата ажалай түлөө» медаляар, «Хүндэтэ железнодорожнигто», «Сталинска уряалай ударнигта», «Эрхим паровозник» гэһэн значогуудаар, мүн БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй грамотаар шагнагдаһан байна.

Нүхэр Ягодин хадаа партийнабэшэ большевик, манай Эхэ ороной дүлэтэ патриот, СССР-эй Верховно Соведэй депутадта эрхим кандидат мүн.

Тогочи Данзанович ДАНЗАНОВ

Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз манай бүхы республика дотор суутай болонхой. Хооһон шахуу газарта 1928 ондо эмхидхэгдэһэн энэ колхоз хадаа парти ба правительствын үзүүлһэн угаа ехэ туһаламжын ашаар, колхознигуудай шэн зоригто ажалай ашаар, республикын эгээн баян ба түрүү колхозуудай нэгэн болоо. Колхозой тарилгын талмайнь 1930 онойхиһоо 4 дахинһаа үлүүгээр ехэ болоһон, бүхы мал һүрэгүүдэйнь тоо 4 дахин олошорһон байна. Колхозно буусаяа болбосон болгохын тулада тон ехэ хүдэлмэри хэгдэһэн байха юм. Тус артель жэл бүридэ миллион олзо доход оруулна. Колхознигуудынь шанга шадалтай ба культурнаар ажаһуудаг.

Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз хадаа хүдөө ажахын артелиин сталинска уставай үндэһэ һуури дээрэ ниитын ажахые зүбөөр эмхидхэхэ жэшээ харуулна.

Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз өөрынгөө амжалтануудаар колхозой түрүүлэгшын орлогшо ба партийна эхин организациин секретарь—оюун бэлигтэ эмхидхэлшэ Тогочи Данзановтаа уялгатай.

Нүхэр Данзанов 1903 ондо Сэлэнгын аймагай, Жаргаланта нютагта, үгытэй таряашанай бүлэдэ түрэһэн байна. Тэрэнэй бага наһаниинь ядарал ба гасалан үзэжэ үнгэрөө,—хүдөөгэй үгытэйшүүлэй бүхы үхибүүдэй хуби заяаниинь тиимэ байгаа. 1919 онһоо 1921 он хүрэтэр нүхэр Данзанов өөрынгөө ажахые эрхилээ. Забайкальеда советскэ засаг тогтоохын түлөө тэмсэлэй үедэ нүхэр Данзанов улаан партизануудай отрядуудта хабаадажа, отрядууд хоорондын холбоо залгагша байба; 1921—1925 онуудта нюдарган баяшуулай батрак боложо ябаһан юм. 1925 ондо өөрынгөө түрэлхи нютагта бусажа ерэхэдэнь, тэндэ комсомольско ячейкэ эмхидхэгдэнхэй байгаа. Тогочи хадаа комсомолой зэргэдэ ороод, уданшьегүй тус ячейкын секретаряар һунгагдаа һэн.

1927 ондо Тогочи Данзанов Жаргалантын сомсоведэй түрүүлэгшын орлогшо болгогдон дэбжүүлэгдэбэ. Энэ тушаалда байхадаа, оролдосотой, бэрхэ хүдэлмэрилэгшэ гэжэ өөрыгөө харуулаа. Оршон тойрон байгаа тосхонуудай таряашад колхозуудта хамтаржа, үргэлжын коллективизацилгын бэелүүлэгдэхэ үедэ, нүхэр Данзанов бусад эдэбхитэдтэй хамтадаа Жаргаланта нютагта түрүүшын колхоз эмхидхэһэн юм.

1929 ондо нүхэр Данзанов ВКП(б)-гэй зэргэдэ ороо. Мүн тэрэ жэлдэ советско-партийна һургуулида һурахаяа тон ехэ баяртайгаар ошоһон байна. Тэндэ оролдолго хэшээл гарган һуралсаба. Һургуули хадаа нүхэр Данзановай болбосоролыень үргэдхэн, эрдэм номдо һургаһан юм. Тиигээд ажал хэхэ ехэ абьяастайгаар түрэлхи нютагтаа бусажа ерээ һэн. Тиин, колхозойнгоо правлениин түрүүлэгшын орлогшоор һунгагдаһан байгаа.

Тон ехэ эршэ хүсэтэйгөөр ажаллажа эхилбэ. Тэрэнэй эмхидхэлшэ ба хүтэлбэрилхы шадабаринь үнэхөөр бадаржа захалһан байна. Колхоздонь бии боложо байгаа бүхы шэнэ юумэндэ тэрэнэй үүсхэл харагдадаг байгаа. Нүхэр Данзановай эдэбхитэй хабаадалгаар электростанци, колхозно клуб, радиоузел, телефонно станци, колхозой музей байгуулагдаа.

1939 ондо нүхэр Данзанов хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаһан ба Алтан ехэ медаляар шагнагдаһан юм. Бурят-Монголой АССР-эй 25 жэлэй ойн үдэр республикын түрүүшүүлэй тоодо Тогочи Данзанович Данзанов Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа.

Түрүү артелиин шалгарһан хүтэлбэрилэгшэ, колхозно ниитын ударидагша, коммунист Тогочи Данзанов өөрынгөө аймагай ба манай республикын ажалшадай дунда ехэ хүндэтэй болонхой. 1946 ондо нүхэр Данзановые СССР-эй Верховно Соведэй депутат болгон һунгалга—энээнэй эли тодо гэршэ мүн.

Нүхэр Данзанов ВКП(б)-гэй обкомой гэшүүнэй кандидат.

Мүнөө, СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха шэнэ һунгалтануудай урда тээ, Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд, Галуута-Нуурай рудоуправлениин, Ториин МТС-эй ба Боргойн хониной совхозой коллективүүд һунгуулиин № 444 Зэдын округһоо Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидат болгон нүхэр Тогочи Данзанович Данзановые дахинаа дэбжүүлээ. Нүхэр Данзанов гүрэнэй Верховно органой депутадта эрхим кандидат мүн.

Үдын механизаторнуудай уялга

ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй хандалгада харюу болгон Үдын МТС-эй механизаторнууд шэнэ уялга абаба.

МТС-эй коллектив үйлэдбэриингөө суглаан дээрэ нэгэн дуугаар иигэжэ мэдүүлээ гэбэл:

—Бидэнэр коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудта голосуудаа үгэхэдөө, манай Эхэ ороной саашадаа улам ехээр хүгжэн бэхижэхын, ажалшадай ажана тэниглэн байдалай бүри һайжархын түлөө голосовалха байнабди. Тиин, һунгалтын болохо түүхэтэ үдэр хүрэтэр заһабарилагдаһан бүхы тракторнуудайнгаа шанарые дахяад шалгаха, хүдөө ажахын машинануудай заһабарилгые сүм дүүргэхэ, горючи, түрхихэ тоһо зөөхэбди.

Мүн трактористнууд 1950 ондо трактор бүреэр 470 — 500 гектар элдүүрилхэ уялга абаа.

Эхэ оронойнгоо улам ехээр хүгжэхын түлөө

Хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлэдхэхэ гүрэнэй Бурят-Монголой колхозно һургуулиин клуб соо олон тоото һурагшад сугларжа, ВКП(б)-гэй Центральна комитедэй хандалгые зүбшэн хэлсэбэ. Тэндэ байгшад энэ хандалгые бүрин һайшаажа, мартын 12-то коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө голосуудаа угаа ехэ баяртайгаар үгэхэбди гэжэ нэгэн хүн шэнгеэр мэдүүлээ.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн нүхэд Дорофеев, Дамбаев, Иванов, Невзгодов гэгшэд болохоёо байгаа һунгалтануудай үдэр Ленин—Сталинай партиин үнэн сэхэ хүбүүд басагадай түлөө голосуудаа үгэхэдөө, агууехэ Эхэ оронойнгоо саашадаа улам хурдаар хүгжэхын түлөө голосовалхабди гэбэ.

Һурагшад хадаа һунгалтануудай үдэрые һуралсалай эрхим амжалтануудаар угтаха гэжэ шиидэбэ.

Д. Дондупов.

Агаарай харгыгаар абаашагдана

Һунгалтануудта бэлэдхэлэй үедэ агаарай гражданска флодой үүргэ тон ехэ. Манай республикадахи авиационно отрядай коллектив һунгалтануудай урда тээхи мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Холын аймагуудта эльгээгдэхэ почтонуудые, газетэ ба журналнуудые хэдэхэн часай турша дотор хүргэнэ.

Отрядай түрүү пилодууд нүхэд Акентьев, Таболин, Советскэ Союзай Герой нүхэр Бижко ба бусад даалгабаринуудаа саг болзорсоонь дүүргэн, социалистическа мүрысөөндэ түрүүлэн ябанад.

Самолёдуудые холын рейснүүдтэ бэлэдхэлгээр инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд өөһэд хоорондоо мүрысэнэ. Механигууд ба мотористнууд нүхэд Серов, Левинцов, Абрамов ба бусадай самолёдууд ямаршье даалгабари дүүргэлгэдэ хододоо бэлэн байдаг.

И. Батурин.

Павел Кузьмич МЕТЛЯЕВ

Метляев Павел Кузьмич хадаа 1903 ондо, Бурят-Монголой ССР-эй, Түнхэнэй аймагай Зактуй тосхоной дунда шадалтай тарящай бүлэдэ түрөө, 1943 онһоо ВКП(б)-гэй гэшүүн.

Нүхэр Метляев 1917 онһоо 1925 он хүрэтэр һураба, түрүүшээр [illegible] ажахын училищида, удаань Иркутск городто хүдөө ажахын [illegible]кумдэ һураа, һургуулияа дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр Иркутска [illegible]стьдо участково агрономоор хүдэлмэрилөө. 1925 онһоо 1927 он [хүр]этэр нүхэр Метляев Советскэ Армиин зэргэнүүдтэ алба хэбэ. [19]27—1930 онуудта нүхэр Метляев болбол Кабанскын аймагта участ[ково] агрономоор, Кяхтын аймагай главна агрономоор хүдэлмэрилһэн [ба]йна.

Нүхэр Метляев колхозуудые эмхидхэлгэдэ ба нюдарган баяшуул[ай э]сэргүү тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаба.

1932 ондо нүхэр Метляев болбол эрхим ба дүй дүршэлтэй агро[ном]уудай нэгэн байһан туладаа шэнээр эмхидхэгдэһэн Окино-Клю[чев]скэ МТС-тэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ оруулагдаба, хожомынь [...]-Брянска МТС-эй ахалагша агрономоор хүдэлмэрилбэ.

1940 ондо Павел Кузьмич хадаа ажалшадай депутадуудай Заиг[райн] аймагай Соведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагай главна [агр]ономоор томилогдоһон байгаа. Нүхэр Метляев энэ хүдэлмэридөө [мүнөө] хүрэтэр байһаар.

Нүхэр Метляев болбол колхозуудые бэхижүүлхэ хэрэгтэ өөрын[гөө] бүхы хүсэ шадалые ба эрдэм бэлигые үгэдэг, механизацие нэб[тэр]үүлһэнэй ба мичуринска агробиологическа наукын туйлалтануу[дые] хэрэглэһэнэй үндэһэ һуури дээрэ хүдөө ажахын культурануу[дай] ургасые дээшэлүүлхэ тушаа ехэ хүдэлмэри хэдэг байна. Нүхэр [Метл]яев болбол колхознигуудай дунда советскэ агрономическа нау[кын] туйлалтануудые үргэнөөр нэбтэрүүлдэг, республикын үндэр [ургац]ын мастернуудай дүй дүршэлые согсолдог ба дэлгэрүүлдэг [ба]йна.

Павел Кузьмич Метляев Заиграйн аймагай ажалшадай дунда хүндэтэй юм. Тэрэ болбол ажалшадай депутадуудай аймагай [Сов]едэй депутадаар, арадай заседателяар һунгагдаһан байгаа.

Хүдөө ажахыда удаан жэлдэ ба һайнаар хүдэлмэрилһэнэйнгөө [түлөө] Павел Кузьмич хадаа «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор, «1941—[19]45 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ хэһэн [шэн] габьяата ажалай түлөө» медаляар, Бурят-Монголой АССР-эй [Вер]ховно Соведэй Президиумэй хүндэлэлэй дүрбэн грамотануудаар [ша]гнагдаһан байха юм.

Заиграйн аймагай «Улаан Эрхирэг», Тарбагатайн аймагай Стали[нэй] нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артельнүүдэй колхознигууд, Тарбага[тайн] МТС-эй хүдэлмэришэд ба албахаагшад, Эрийскэ леспромхозой [хүд]элмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад болбол [һунг]уулиин № 441 Тарбагатайн округһоо СССР-эй Верховно Соведэй [Нац]иональностьнуудай Соведэй депутадта өөһэдынгөө кандидадаар [Па]вел Кузьмич Метляевые нэгэн һаналтайгаар дэбжүүлээ.

Павел Кузьмич Метляев СССР-эй Верховно Соведтэ арадай эр[хим] түлөөлэгшэнь болохо байна.

Татьяна Ивановна СЕМЕНОВА

Семенова Татьяна Ивановна болбол арадтайгаа нигта холбоотой ба арадтаа үнэнээр, сэхээр алба хэдэг, советскэ интеллигенциин түлөөлэгшэ мүн.

Татьяна Ивановна Семенова 1899 ондо Иркутска областиин, Алайрай аймагай, Нельхайска сельсоведэй Наран гэжэ улусай дунда шадалтай таряашанай бүлэдэ түрэһэн байна. Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин илалта хадаа шэнэ социалистическэ ажабайдалай үргэн зам бурят-монгол арадта нээжэ үгөө.

Советскэ засагай түрүүшын жэлнүүдтэ бурят эхэнэр нүхэр Семенова тусхай дунда һургуули дүүргэбэ. Иркутска фельдшерско-акушерскэ һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр, 1922 онһоо 1926 он хүрэтэр фельдшер-акушеркээр хүдэлмэрилөө. Татьяна Ивановна 1926 ондо Иркутска медицинскэ институтда һурахаяа ороод, тэрэнээ 1931 ондо дүүргэһэн байна. Дээдэ эрдэмтэй болоһон бэеэрээ, Татьяна Ивановна бүхы хүсэ шадал ба эрдэм мэргэжэлээ элүүрые сахилгын хэрэгтэ зорюулан, ажалшадай энхэ элүүр байха тухайда патриотическа оролдолго гаргана.

1931 онһоо 1933 он хүрэтэр Баргажанай аймагта участково больница толгойлоо, 1933—1934 онуудта Агын аймагай больницада хүдэлмэрилөө. 1934 оной эсэсһээ мүнөө хүрэтэр Улан-Удэ городто: түрүүшээр областной венерическэ диспансерэй врач-венерологоор, 1940—1945 онуудта областной больницада, 1945 онһоо инфекционно больницын кожно-венерическэ отделениие даагшаар ажаллажа байна.

Татьяна Ивановна Семенова өөрынгөө хэрэгые мэдэдэг ба дуралдаг, мэргэжэл һайнтай врач юм, практическа туйлай ехэ ажал-ябуулга хэхэтээ хамта өөрынгөө теоретическэ эрдэмые дээшэлүүлхын тулада эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Врач — общественник Татьяна Ивановна үргэн ниитэ ажалшадай дунда медико-санитарна пропагандые дэлгэрүүлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, элидхэлнүүд болон лекцинүүдые хэдэг байха юм. Нүхэр Семенова — медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй союзай обкомой президиумэй гэшүүн.

Татьяна Ивановна Семенова «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор, «1941—1945 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ хэһэн шэн габьяата ажалай түлөө», «Германиие илаһанай түлөө», «Японииe илаһанай түлөө» медальнуудаар, «Элүүрые сахилгын отличнигта» гэһэн значогоор, БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байха юм. РСФСР-эй габьяата врач, БМАССР-эй габьяата врач гэжэ хүндэтэ нэрэзэргэнүүд нүхэр Семеновада олгогдонхой.

Нүхэр Семенова — арадайнгаа һалбаран мандалгын хэрэгтэ, Ленин—Сталинай хэрэгтэ өөрынгөө бүхы хүсэ шадал ба эрдэм мэргэжэлые үгэдэг партийнабэшэ большевик, эдэбхитэй общественник мүн. Нүхэр Семенова хадаа хүдэлмэришэдэй ба искусствын ажал-ябуулагшадай дунда, колхознигуудай ба наукын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда нэгэн адляар хүндэлэгдэдэг юм.

Сэмбын фабрикын ба Улан-Удын городской электростанциин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад, Бурят-Монголой зооветинститудай багшанар ба студентнүүд, Ленинэй орденто Бурят-Монголой оперо ба баледэй театрын, ород драмын театрын коллективүүд нүхэр Татьяна Ивановна Семеновае һунгуулиин № 434 Улан-Удын городской округһоо Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлээ.

Нүхэр Семенова арадайнгаа найдабариие бэелүүлжэ шадаха.

Доржи Гармаевич ГАРМАЕВ

Бичурын аймагай Кировэй ба Ворошиловай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артельнүүдэй гэшүүдэй, Хонхолойн машинно-тракторна станциин коллективэй һунгалтын урда тээхи суглаанууд һунгуулиин № 442 Бичурын округһоо Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар Бичурын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Гармаев Доржи Гармаевичые дэбжүүлээ.

Доржи Гармаевичын ажабайдалай зам хадаа большевистскэ партиин ба колхозно шэнэ байгуулалтын ургуулан хүмүүжүүлһэн, республикын нютагуудай олон ажалшадай зам мүн.

Доржи Гармаевич 1901 ондо Бичурын аймагай Харлан нютагта, үгытэй бурядай бүлэдэ түрэһэн юм. Тэрэ хадаа бага наһанһаа нютагай кулагуудай барлаг болохо баатай болоо һэн. Ушарынь хадаа заахан газарынь бага ургаса үгэдэг байжа, тэрэнэй бүлэдэ таряа талханиинь хүрэдэггүй байгаа. Энэ үгытэй ядуу байдалдань имагтал колхозно байгуулалта эсэс табяа. 1930 ондо Харлан нютагта колхоз эмхидхэгдэжэ, тэрээндэ Гармаевай бүлэ түрүүшээр оролсоһон ба колхозой түрүүлэгшэ тухай асуудалай гарахалаар шэнээр байгуулагдаһан артелиин гэшүүд Доржи Гармаевичые өөһэдынгөө хүтэлбэрилэгшөөр һунгаха гэжэ шиидэһэн байгаа. Тэрэ сагһаа хойшо Доржи Гармаевич колхозой түрүүлэгшын тушаалда таһалгаряагүйгөөр ябажа, колхознигуудай найдабариие харюулхын тулада бүхы хүсэ шадалаа үгэнэ.

Нүхэр Гармаев болбол бүхы бэрхэшээлнүүдые дабан гаража, артелеэ шэнэ амжалтанууд тээшэ хүтэлэн ябана. Гүрэнэй туһаламжын ба анхарал оролдолгын ашаар колхозно ажахынь жэлһээ жэлдэ үргэдэнэ, баялигынь арбидхагдана. Колхоздонь өөрын һургуули, хүүгэдэй ясли, клуб бии болонхой. Колхознигууд шанга шадалтай ба культурна байдалтай болоо.

Кировэй нэрэмжэтэ колхоз үшөө дайнай урдахи жэлнүүдтэ хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хоёр удаа хабаадаһан ба хоёрдохи шатын диплом абаһан байха юм. Дайнай жэлнүүдтэ энэ колхоз гүрэнэйнгөө урдахи уялгануудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэдэг һэн. Колхоз болбол дайнай хойто тээ хүдөө ажахые хүгжөөхэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэжэ байна. 1949 ондо һайн ургаса хуряаһан, малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб бүхы түрэлэй малаар дүүргэһэн, хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлгээр гүрэнтээ болзорһоо урид тооһоһон байха юм. Эдэ бүхы амжалтанууд дотор тус колхозые таһалгаряагүй хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Гармаевай хүдэлмэриин аша үрэнь харагдана, тэрэ хадаа өөрынгөө эсэшэгүй оролдолгоор ба үүсхэлээр бүхы колхознигуудые дахуулан зоригжуулдаг.

Нүхэр Гармаев—1940 онһоо хойшо большевистскэ партиин гэшүүн. Партидаа хизаарлашагүй үнэн байдагаараа, сэхэ шүүд ба дүтуу дунданuудые тэсэдэггүй байдагаараа нүхэр Гармаев болбол түрэл колхозойнгоо колхознигуудта, аймагай бүхы ажалшадта тон хүндэтэй болонхой. 1946 ондо һунгуулиин Бичурын округой һунгагшад нүхэр Гармаевые СССР-эй Верховно Соведэй депутат болгон нэгэн һаналаар һунгаа һэн. Нүхэр Гармаев энэ үндэр дээдэ этигэл найдабариие колхозно байгуулалтын һалбаран бадарха хэрэгтэ, коммунизмын хэрэгтэ үнэн сэхээр алба хэжэ харюулһан байна. Ажахын ба культурна байгуулалта дээрэ амжалтануудые туйлаһанай түлөө нүхэр Гармаев 1948 ондо Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа һэн.

Доржи Гармаевич Гармаев—ССР Союзай Верховно Соведэй депутадта эрхим кандидат мүн.

Эхэ ороноо улам һалбаруулхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа үгэхэбди

[Ул]ан-Удын механизированнэ [...] заводой машинно-ванна [цех] соо заводой хүдэлмэришэд, [инж]енернүүд, технигүүд ба алба[хааг]шадай олон хүн зонтой ми[тинг] болобо. Тэрэ митинг дээрэ [...] Эхэ ороной бүхы һунгаг[шад]та зорюулагдаһан ВКП(б)-[гэй] ЦК-гэй хандалга зүбшэн хэлэбэ.

Митингые нээхэдээ партийна [орга]низациин секретарь нүхэр [...]чев иигэжэ хэлэбэ:

— Оломиллионно манай совет[скэ] арад болбол СССР-эй Вер[ховно] Соведтэ һунгаха һунгалта[да] эдэбхитэйгээр бэлэдхэжэ [бай]на. һунгалтануудай болоходо [Сталин]ска Конституциин агууехэ [зарша]мууд дээрэ үндэһэлһэн со[циалистическэ] демократиин толотомо [...] үшөө дахин туйлагдахань [...]. Манай орон соо комму[нистн]уд ба партийнабэшэ хүнүү[дэй бл]ок гүн гүнзэгы үндэһэтэй ба [...]шагүй юм. Советскэ ниитын байгуулалта болбол бүхы советскэ хүнүүдые — коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдые — нэгэн хамтын коллектив болгон нэгэдүүлнэ.

һунгуулиин кампаниин үедэ, тусгаарлабал һунгалтын урдахи суглаанууд ба зүблөөнүүд дээрэ, советскэ арад болбол большевистскэ партида, өөрынгөө вождь нүхэр Сталинда үнэн сэхэ байһанаа харуулба.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй хандалгые митингдэ хабадагшадта уншажа үгэхэдэнь, тэдэнэр тон анхаралтайгаар шагнаба.

Машинно-ванна цехын начальник нүхэр Герасимова үгэ абажа, иигэжэ хэлэбэ:

— ВКП(б)-гэй ЦК-гэй хандалгада харюу болгон манай цехын бүхы коллектив һунгалтануудай хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаа, тэрээнтэй нэгэн хамта түсэбһөө гадуур 100 мянган метр шэл үгэхэ, ажалай бүтээсые гурбан процентээр дээшэлүүлхэ гэһэн уялга абабабди.

Бидэнэр һунгалтануудай болохо үдэр бултадаа нэгэн хүн шэнгеэр һунгуулиин участогта ошожо, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудта голосуудаа үгэхэбди. Энэ хадаа ВКП(б)-гэй ЦК-гэй уряалда манай эрхим харюу болохо байна.

Шэл отололгын цехын начальник нүхэр Улитина үгэ абана.

— Би партийнабэшэ хүнби, — гэжэ нүхэр Улитина хэлэбэ. — тиигэбэшье, большевистскэ партиин хэрэгэй түлөө хамаг хүсэ шадалаа үгэдэгби. Ганса би бэшэ, харин манай ороной хүдэлмэришэн анги бүхыдөө, ажалшан зон бүхыдөө большевистскэ партиин политикые бэелүүлхын түлөө тэмсэдэг байна бшуу. Юундэб гэхэдэ, большевистскэ парти ба советскэ арадай вождь нүхэр Сталин маниие үнэн зүб харгыгаар коммунизм тээшэ хүтэлжэ ябана. Түрэл большевистскэ партиингаа уряалда харюу болгон манай цехынхид бүри һайнаар хүдэлхэ гэһэн уялга абаабди. Бидэнэр бултадаа 1950 оной мартын 12-ой үдэр, — СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха үдэр — нэгэн хүн шэнгеэр голосовалхадаа, большевистскэ партиин хэрэгэй түлөө, нүхэр Сталинай үни удаан, элүүр энхэ ажаһуужа байхын түлөө, манай ороной дам саашаа һалбаржа, коммунистическэ общественные түргэнөөр байгуулхын түлөө баяр ехэтэйгээр голосовалхабди.

Энэ митинг болбол Эхэ ороноо улам һалбаруулхын түлөө, большевистскэ партиингаа политикые бэелүүлхын түлөө советскэ хүдэлмэришэдэй хэзээдэ бэлэн байһыень шэнээр баримталан харуулба.

Г. Караманов.

Тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаба

ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй бүхы һунгагшадта хандаһан хандалга Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой коллективүүдээр ехэхэн дэбжэлтэтэйгээр угтагдаба.

Заводой цехүүдээр митингнүүд боложо, тэндэ олон тоото хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд инаг партиингаа уряалые халуунаар һайшаажа, тэрэниие бодото дээрэнь бэелүүлжэ шадаха байһанаа харуулаа.

Тендернэ цехынхидэй митинг дээрэ цехын парторг нүхэр Смирнов үгэ хэлээ.

— Манай коммунистическэ парти болбол СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтануудта коммунистнуудай ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудта голосуудаа үгэхыень һунгагшадые уряалаа. Бидэнэр энэ уряалыень үнэн зүрхэнһөө дэмжэнэбди, сталинска блогой кандидадуудта голосуудаа нэгэн һаналтайгаар үгэхэбди.

Цехын солото стахановец нүхэр Ефимов митингдэ сугларагшадта хандажа, тэдэниие болохоёо байгаа һунгалтануудта нэгэ хүн шэнгеэр ерэжэ, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудта голосуудаа үгэхые ба мартын 12-ой һайндэрые ажалай үндэр бүтээсэр угтахые уряалһан байна.

Мүн тэрэшэлэн мастер нүхэр Трифонов өөрынгөө хүтэлбэрилдэг халаанай коллективэй зүгһөө үгэ хэлэбэ. Һунгалтануудай үдэр хүрэтэр декадынгаа түсэбһөө гадуур нэгэ паровозой тендер бүтээн гархабди гэжэ сугларагшадта мэдүүлээ. Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудта голосуудаа үгэхые нүхэр Трифонов уряалба.

Залуу һунгагшад комсомолканууд — дээдэ һургуулинуудай студенткэнүүд коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудай түлөө түрүүшынхеэ голосовалха байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (Зүүн гарһаа) Р. Михалева, Л. Богачева, А. Ботвина ба Г. Томилина гэгшэд «СССР-эй Верховно Советдэ һунгаха һунгалтануд тухай Дурим» шудалжа байна.

М. Миневэй фото.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

Харгын тэмдэгүүд тухай

Советскэ засагай үедэ манай республика дотор хэдэн олон шэнэ городууд, тосхонууд, һуурин газарнууд бии болоо. Буряг-Монголой хүгжэхэтэй хамта мүн шэнэ харгынууд бии болоһон байна. Тэдэ харгынууд республикын столица Улан-Удые хэдэн олон һуурин газарнуудтай холбодог.

Гэбэшье, олонхи харгынууд дээрэ харгы замай тэмдэгүүд байдаггүй байна. Тэрээнһээ боложо төөрихэ ябадал али олон ушардаг, ашаа зөөхэ ябадал али олон удаардаг байна. Хэды тиимэ байбашье һаань, харгы замай тэмдэгүүдые шэнэшье, хуушаншье харгынууд дээрэ табиха тухай харгы замай управлени анхаралаа огто табинагүй.

Д. Иванов.

РЕДАКЦИҺАА: Нүхэр Ивановой табиһан асуудалые дэмжэхэ зуураа, редакци болбол харгы замай тэмдэгүүдые ойрын сагта бии болгохын түлөө харгы замай управлени тодорхой хэмжээ абаха ёһотой гэжэ тоолоно.

Газетэнүүдые эзэдтэнь хүргэнэгүй

Мухаршэбэрэй аймагай Октябриин сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой почтальон Рэгзэма Мункожапова хадаа ерэһэн бэшэгүүд ба газетэнүүдые эзэдтэнь тараажа үгэхэ уялгатай байһан аад, правлениин байрада асаржа хаяжархидаг. Тэдэ бэшэгүүдынь үни удаан сар соо тэндээ хэбтэжэ, заримдаа үгы болошодог. Тиихэдэнь колхознигууд армида ябаһан ба ондоо городуудта һургуулида һуража байһан хүбүүд басагадайнгаа бэшэһэн бэшэгүүдые абажа шададаггүй байна.

Д. Тогмитов.

Шэнэ кинофильмнүүд хэрэгтэй

Торнин аймагай Доодо-Бургалтайн долоон жэлэй һургуулида шэнэ кинокартинанууд үнинэйшье харуулагданагүй. «Константин Заслонов», «Сталинградска байлдаан», «Залуу гварди» гэхэ мэтын гайхамшагта картинануудые үшөө хараадүй байнабди.

Ц. Мухолзоев,
Бургалтайн долоон жэлэй һургуулиин һурагша.

„Б.-М. Үнэн“ газетын редакцида ерэһэн бэшэгээр хэмжээ абтаба

Харюусалгада хабаадуулагдаһань

Хэжэнгын аймагай Чесанын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэгшэдтэ зохихо хэмжээ абтанагүй гэһэн бэшэг манай редакцида ерэһэн байгаа.

Хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэгшэд Уладаев, Бороев ба бусад 1947 оной июниин 4-нэй Указай 4 статьягаар ба Уголовно Кодексын 109 статьягай ёһоор сүүдлэгдэхэнь гэжэ Хэжэнгын аймагай прокурор нүхэр Бурхиев манай редакцида мэдээсэбэ.

БАЯН УРГАСЫН ТҮЛӨӨ БУЛТАДАА ТЭМСЭЕ!

Ехэ талмай дээрэһээ үргэлжэдөө үндэр ургаса хуряахын тулада социалистическэ мүрысөө үүсхэһэн Бичурын таряашадай хандалгые республикын колхознигууд халуунаар дэмжэнэ

★ ★

Үргэлжэдөө үндэр ургаса хуряахабди

гэжэ Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд мэдүүлнэ

Бичурын таряашадай уряалые хүндэтэйгөөр хүлеэһэн Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд 1950 ондо тарилгынгаа бүхы талмайһаа үргэлжэдөө үндэр ургаса хуряахын түлөө бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсобо.

Тус хандалгые зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулагдаһан суглаан дээрэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ П. Будаев иигэжэ хэлэбэ:

Бидэнэр мүнөө жэлдэ бүхы талмайнуудһаа гектар бүриин 100 пүүд ургаса хуряажа шадаха дүүрэн аргатайбди. Манай колхоздо эрхим шанартай, районированна сортовой үрһэн бии.

Урда жэлнүүдэй дүнгүүд дээрэһээ харахада, манай артелиин газар нилээд ехэ ургаса үгэжэ шадаха байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ манай колхозой түрүү звенонууд гектар бүриһөө зуу һайса гаран пүүд ургаса хуряаһан байха юм.

Удаань звеньевой М. Цыжипова үгэ абаад, 20 гектарай га бүриһөө 198 пүүд, 135 гектарһаа га бүриин 114 пүүд ургаса хуряахаб гэбэ.

— Энэ уялгаяа бидэнэр нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ аргатайбди. Гектар бүридэ 120 шарга наг шэбхэ зөөгдөө. Мүн бүхы участогтаа саһа ехээр тогтоонхойбди. 20 гектартаа яровизаци хэгдэһэн үрһөөр хэрээһэлүүлжэ тарихабди. Зундаа ургасадамнай шубуунай аргалаар ба үнэһөөр нэмэлтэ тэжээл үгтэхэ юм, — гэжэ нүхэр Цыжипова хэлэһэн байна.

Социалистическэ Ажалай Герой Н. Ринчино бригадаараа 60 гектарһаа га бүриин 180 пүүд, тиихэдэ 203 гектарһаа га бүриин 120 пүүд ургаса хуряаха уялга абаа.

Тус колхозой гэшүүд 2300 гектар тарилгаһаа үргэлжэдөө га бүриин 90 пүүд, тэрэ тоодо 1400 гектарһаа га бүриин 100 пүүдһээ бага бэшэ шэниисэ хуряаха гэжэ нэгэн дуугаар шиидэбэ.

Иимэ харюусалгатай уялга абажа, бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод байхадаа, Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд үндэр ургасын түлөө тэмсэлдэ бултадаа оролсохо гэжэ эбтэйгээр хөөрэлдэһэн байна. Тиин, хүн бүхэн агротехническэ заабаринуудтай танилсахые, тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахые хүсэбэ. Колхознигуудай энэ эрмэлзэлгые харюулхын тулада агроном нүхэр Бадмаев хабарай полевой хүдэлмэриин эхилтэр үшөө 40 хүниие агротехникын заабаринуудтай танилсуулха гэбэ.

Колхозой бүхы бригаданууд ба звенонууд тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдые түргэнөөр ба эрхим шанартайгаар үнгэргэжэ байна.

— Манай колхозой полидо шииг нойто түргэнөөр бариха гээшэ тон ехэ удхашанартай. Ушарынь хадаа хабарай түрүүшын үдэрнүүдтэ хуурай һалхин үлеэжэ, хурьһые хатаажархидаг гээшэ. Тиимэһээ пар ба намарай парые хоёр-гурбан хоног соо бултыень борнойлжо, шииг нойто барихын тулада бүхы борнойнуудаа эгээл түрүүн заһабарилха ёһотойбди, — гэжэ Социалистическэ Ажалай Герой Н. Ринчино хэлэбэ. Тиин, эндэхид борнойнуудай заһабарилгые түргэнөөр ябуулжа, энэ хүдэлмэриие һаяар дүүргэхэнь.

С. Тараскин.

Иволгын МТС-эй трактористнуудай уялга

Энэ жэлдэ тарилгын бүхы талмайнуудһаа үргэлжэдөө үндэр ургаса хуряахые уряалһан бичурынхидай хандалгые зүбшэн хэлсэһэн Иволгын МТС-эй механизаторнууд харьяата колхозуудайнгаа полинуудые эрхим шанартайгаар элдүүрилжэ, га бүриһөө 100 пүүд ургаса хуряаха уялга абаба. Тиихэ зуураа, тракторна хүдэлмэринүүдэй өөрынь үные химдаруулжа, 50 мянган түхэриг мүнгэ, 40 тонно горючи алмаха, 15 хүсэтэй трактор бүреэр (зөөлэн хахалалтада оруулхада) 400 гектар газар элдүүрилхэбди гэжэ нэгэн дуугаар шиидээ.

Зарим бригаданууд бүри дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан байна. Жэшээлхэдэ, «Авангард» колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг И. Каленых гэгшын бригада трактор бүреэр 700 гектар газар элдүүрилхэ, тракторна хүдэлмэринүүдэй өөрынь үные химдаруулжа, 5000 түхэриг мүнгэ, 2000 килограмм горючи алмаха, даажа абаһан участогһаа га бүриин 90 пүүдһээ бага бэшэ ургаса хуряаха уялга абаа. Мүн нүхэд Игнатьевай, Медведевэй, Шмелёвой, Гырыловэй бригаданууд иимэрхүү уялгануудые абаһан байна.

МТС-эй механизаторнууд мүнөө 47 трактор заһабарилаад байна. Үлэгшэ тракторнуудай ба хүдөө ажахын машинануудай заһабариие һунгалтын үдэр хүрэтэр сүм дүүргэхээр хараалаһан.

А. Нагаслаев.

Манай бригада иимэ ургаса хуряаха

1950 ондо бүхы талмайнуудһаа ороолһото культурануудай үндэр ургаса хуряаха тухай Бичурын аймагай колхознигууд, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд патриотическа үүсхэл гаргаба. Энээниинь республикын бүхы колхознигууд ба МТС, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд халуунаар угтан һайшаана.

Һаяхан манай колхозой гэшүүд бичурынхидай уряалые зүбшэн хэлсэжэ, 1950 ондо ехэнүүд талмайнуудһаа үргэлжэдөө үндэр ургаса хуряаха гэжэ шиидээд, бодото уялгануудые абаһан байна. Тэрэ тоодо манай бригада 150 гектарһаа га бүриин 132 пүүд шэниисэ, 70 гектарһаа га бүриин 95 пүүд хара таряа, тиихэдэ үлэгшэ бүхы талмайнгаа га бүриһөө 90 пүүдһээ бага бэшэ ургаса хуряаха гэжэ нэгэн һаналаар шиидээ.

Энэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын тулада тарилгада бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэринүүдые байгша оной мартын 10 хүрэтэр дүүргэхэ гэжэ хэлсээбди. Тиигээд бригадын гэшүүд тарилгада бэлэдхэлдэ бултадаа эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байна.

Н. Мижитов, Мухаршэбэрэй аймагай Октябриин сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай бригадын бригадир.

Механизаторнуудай үнэтэ дурадхал

Трактор болон хүдөө ажахын машина зэмсэгүүдэй заһабарилгые дүүргэжэ, һунгалтануудай үдэрые эрхим амжалтаар угтая, —гэжэ Яруунын мяханай совхозой хүдэлмэрилэгшэд нэгэн дуугаар шиидхээ һэн. Тэрээнһээ хойшо механизаторнууд улам ехэ эдэбхитэйгээр, шэнэ үүсхэлтэйгээр хүдэлмэрилдэг болоо.

Дүүрэн бэшэ мэдээгээр эндэ 18 трактор, 5 комбайн, мүн хэдэн прицепной машинанууд заһабарилагдаһан байна. Трактористнууд Головин, Федотов, Жалсанов, слесарь Морда, токарьнууд Федотов, Баранов ба бусад үйлэдбэриингөө нормонуудые саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэнэд.

Тиихэдэ МТМ-е даагша Павел Григорьевич Виноградов тракторнууд ба комбайнуудай двигательнүүдые обкатка хэхэ тушаа үнэтэ дурадхал оруулһан байна. Энээнһээ урда тээ МТМ болбол тус хүдэлмэриие тракторай туһаламжаар хэжэ, двигатель бүхэндэ 50—70 килограмм горючи гаргашалдаг, 3—4 хүниие хэрэглэдэг байһан юм. Тиин, нүхэр Виноградовай дурадхалаар өөрэ янзын тэргэ түхеэрээд, тэрээндэ сенокосилкын колесонуудые хэһэн, мүн тэрэ тэргэдэ газовска мотор табиһан байна. Энэ түхеэрэлгын ашаар обкатка хэхэдээ эдэнэр оройдоо 10 килограмм горючи гаргашалдаг болоо. Гадна, энэ ажалһаа хоёр хүниие сүлөөлһэн байха юм.

Мүнөө энэ аргаар 5 трактор обкаткада оруулагдаад, мүн 250 килограмм горючи арбилагдаад байна.

Ц. Дульчинов.

Колхозуудые хүтэлбэрилхэ шэнэ кадрнууд

1948 оной февральда Улан-Удэ городто хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлэдхэхэ хоёр жэлэй колхозно һургуули нээгдэһэн юм. Түрүүшын наборто 29 хүн сугларааһэн. Тэдэнэй дунда колхозуудай түрүүлэгшэнэр, таряанажалай бригадын бригадирнууд, малажалай фермэнүүдые даагшанар ба бусад олон янзын тушаалтай хүнүүд бии байгаа.

Һаяхан эдэнэр һургууляа дүүргэжэ гараба. Уужам ехэ клуб соонь баярай суглаан боложо, тус һургуулиин директор нүхэр С. Автушенко хоёр жэлэй һуралсалай дүнгүүд тухай элидхэл хэлээ.

Удаань БМАССР-эй хүдөө ажахын Министрые орлогшо нүхэр Плишкин һургуулиие дүүргэгшэдтэ диплом барюулжа, тэдэниие амаршалба.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Барабанов, БМАССР-эй хүдөө ажахын Министр нүхэр Дубровский болбол һургууляа амжалтатайгаар дүүргэһэнтэйнь дашарамдуулан һурагшадые амаршалһан ба эндэ олоһон эрдэм һургаалаа колхозно үйлэдбэри дээрэ бүримүһэн хэрэглэжэ, Эхэ оронойнгоо ашатуһада артелиингээ ажал хүдэлмэриие улам хүгжөөхын түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдохыень хүсэбэд.

Һурагшадай зүгһөө отличнигууд нүхэд Рантаров, Березовский, Павлов ба бусад үгэ хэлэжэ, эрдэм мэргэжэл олгоһонойнь түлөө советскэ правительствода, большевигүүдэй партида ба агуу ехэ Сталин багшада халуун зүрхэнэй баяр хүргэбэ.

Тус һургуулиие дүүргэгшэд 23 ондоо предмедүүдые үзөө. Тэдэнэйнь дунда малажал, газартаряалан, колхозно үйлэдбэрилгые эмхидхэлгэ, механизаци ба бусад шухала предмедүүд бии.

Һурагшад эдэ предмедүүдые гүнзэгыгөөр шудалжа, һуралсалай программые амжалтатайгаар дүүргэһэн байха юм. 29 хүнһөө экзамен дээрэ нэгэниинишье муу сэгнэлтэ абаагүй. Тиихэдэ Кударын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой малажалай фермые даагша П. Рантаров, Кабанскын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшые орлогшо А. Березовский, Хэжэнгын аймагай «Манай ажал» колхозой, таряанажалай бригадын бригадир Д. Гунзынов, Зэдын аймагай Котовскиин нэрэмжэтэ колхозой шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ Р. Елисеев ба бусад 7 хүн эрхим сэгнэлтэтэйгээр дүүргэө.

Тус һургуулиин дирекци, партийна организаци ба багшанар колхозно үйлэдбэриие шадабаритайгаар хүтэлбэрилхэ мэргэжэлтэй кадрнуудые бэлэдхэхын түлөө бүхы хаба шадалаа элсүүлнэ. Һуралсалайнь кабинет бүхэндэ харуулан ойлгуулха зүйлнүүд бии. Жэшээлхэдэ, ургаса шэнжэлхэ кабинедтэнь элдэб сортын таряан, механизациин кабинедтэ — оньһото элдэб машинануудай модельнүүд, малажалай кабинедтэ адуу малай дүрсэнүүд, зурагууд, типовой байранууд гэхэ мэтэнүүд табигданхай. Багшанар нүхэд Тугутов, Капустин, Николаева, Невзгодов гэгшэд оролдосотой хүдэлмэриингөө ашаар һурагшадай дунда хүндэтэй болоһон байха юм.

Һургуулида партийно-политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулагдаа. Лекци, элидхэл, политинформаци түсэбэй ёһоор үнгэргэгдэдэг һэн. Эдэ бүгэдэ хадаа һурагшадай политическэ хэмжээгээ дээшэлүүлгэдэнь нилээд туһалаа.

Хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлэдхэхэ колхозно һургуули түрүүшын жэлнүүдтэ һайн дүн харуулба гээшэ. Зүгөөр, энэ һургуулиин багшанарай коллектив саашадаа улам эбтэйгээр хүдэлмэрилжэ, колхозно үйлэдбэриие зүбөөр хүтэлбэрилхэ эрхим мэргэжэлтэй кадрнуудые бэлэдхэхэ хэрэгтэ бүхы шадабаряа үгэхэ ёһотой.

Советско-чехословацка худалдаа наймаанай харилсаанууд тушаа

СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай Министерствын ба Чехословацка худалдаа наймаанай Делегациин хоорондо хани барисаанай харилсан ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрһэн хэлсээнүүдэй ашаар, 1950 ондо хоорондоо худалдаа наймаа хэхэ тухай Протокол энэ оной февралиин 22-то баталагдаа.

1950 ондо СССР-эй ба Чехословакиин хоорондохи товарооборот хадаа табанжэлэй Хэлсээгээр 1950 ондо хараалагдаһан товарообородтой сасуулхада, нилээд ехэ болохо байна.

Советскэ Союз Чехословакида таряа, хлопок, нооһо, түмэрэй ба марганецын руда, ферроспла[…] үнгэтэ металлнууд, нефтьпро[…]нууд, промышленна түхеэрэлг[…] Чехословакиин арадай ажа[…] хэрэгтэй бусад товарнуудые […] юм.

Чехословаки хадаа Сов[…] Союзда трубанууд, рельснүүд, […]бель, паровозууд, энергиин ху[…] ба бусад түхеэрэлгэ, сахар, гу[…] текстильнэ ба бусад товарнуу[…] үгэхэ болоно.

Советскэ талаһаа—Гадаадын [ху]далдаа наймаанай Министр М[…] Меньшиков, Чехословацка тала[һаа] — Гадаадын худалдаа наймаа[най] Министр А. Грегор Протоколдо[о]раа табибад.

Я. А. Малик Ромулодо ба Трюгве Лид[э] бэшэгүүдые эльгэбэ

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 22. (ТАСС). ООН-дэ СССР-эй түлөөлэгшэ Я. А. Малик ООН-эй Генеральна Ассамблейн 4-дэхи сессиин түрүүлэгшэ Ромулодо февралиин 21-дэ бэшэг эльгээгээ, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Грециие демократизацилхын түлөө Лигиин» бэшэр ба меморандумай буулгабариие һаяхан Лондонһоо абааб, эдэнь Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин генеральна секретарьта ба хүнэй эрхэнүүд тухай асуудалаар ООН-эй комиссида адресовалагдаһан байна. Грециин Макронисос арал дээрэхи концентрационно лагерьнуудта политическэ хэрэгээр хаагдаһан хүнүүдые жэгшүүритэ муухайгаар харшалан зобоодог ба хэрзэгы шэрүүнээр хандадаг тухайда тэрэ меморандум соонь хэлэгдэнэ. Хүнэй эрхэнүүд тухай асуудал шэнжэлхэ комисси […] мартын эсэстэ сугларха ба[…] Теэд, һаатаһан үдэр бүхэн ха[…] Макронисос арал дээрэхи кон[цен]трационно лагерьнуудай бай[…] хэлэшэгүй хүндэһөө шалтагаа[н] түрмэдэ хаагдаһан олон хүн[…] үхэлэй аюул ушаруулжа бо[…] байна».

Макронисосой концентраци[…] лагерьнуудта политическэ хэр[…] хаагдаһан хүнүүдэй хуби заяа[…]шаа Ромуло анхаралаа хандуу[…] ба тус лагерьта политическэ [хэ]рэгээр хаагдаһан хүнүүдтэ […] гүү мүрдэлгэ, террорые зогсо[…] шухала хэмжээнүүдые абаха […]ха гэжэ Я. А. Малик эти[…] мэдүүлбэ.

Иимэ удхатай бэшэг ООН-[эй Ге]неральна секретарьта эльгээгд[…]

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэл[хэйн] конгрессэй саг үргэлжын комитедэй коммю[…]

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй саг үргэлжын комитедэй секретариат 1950 оной февралиин 22-то Парижда суглаа хэбэ. Эб найрамдалай тала баригшадай хэдэн олон национальна организацинуудай эрилтээр ба уласхоорондын харилсаануудтахи түгшүүритэ байдалые дары намдуулха гэжэ эрмэлзэн, дэлхэйн бүхы оронуудай парламентнүүдай зүбшэн хэлсэлгэдэ хоёр гол асуудал дурадхахаар тогтоогоо гэбэл:

1. Сэрэгэй бюджедүүд ба арминуудай тоое дары багадхаха, яаралтайгаар зэбсэглэлгые зогсоохо.

2. Атомна бомбо хоримжол[…]

Үндэр түлөөлэлгэтэ нюурну[…] бүридэһэн делегацинууд фе[вра]лиин 24-дэ Брюссель, февр[алиин] 28-да Рим ба Амстердам, ма[ртын] 1-дэ Париж эльгээгдэхэнь.

Мартын 3-да США ба СССР[…]дар делегацинууд эльгээгдэхэ[…]на. Энэ хугасаа соо Велико[бритa]ни ба Мексикэдэ делегац[…] ошохоор хараалагдана.

Эб найрамдалай тала бари[гша]дай Бүхэдэлхэйн конгрессэй [саг] үргэлжын комитедэй секре[тариат] визэнүүдые абаха зорилго[…] тус оронуудай посольствону[…] хэлсээ хэбэ.

США ба Болгариин хоорондо дипломатическа харилсаануудые таһал[…]

СОФИЯ, февралиин 22. (ТАСС). Софидахи США-гэй посланник Д. Хит гэгшэ дипломатическа тушаалда зохихогүй ябуулгануудые хэжэ, Болгариин дотоодын хэрэгтэ бүдүүлигээр хамаархаһан байгаа. Тиимэһээ, Д. Хитые дары дуудан абаашахыень Болгарска правительство эриһэн байгаа гэжэ Болгариин Арадай Республикын хэблэлэй дирекциин мэдээсэлһээ элирээ.

США-гэй правительство энээнтэй дашарамдуулан Болгарида ното эльгээһэн байна, тиихэдээ хэрбээ Д. Хитые дуудан абаашаха тухай эрилтээ Болгарска правительствын болюулаагүй һаань дип[лома]тическа харилсаануудаа таһа[лха]ди гэбэ.

Өөрынгөө нотоһоо арса[…] ультиматумда орохо ямаршье […]дэһэ баримта үгы гэжэ тоо[лоод] Болгарска правительство […] американска нотодо харюу[…] Февралиин 20-до америк[анска] правительство Болгарска п[рави]тельствода хоёрдохи ното да[…]лан эльгээбэ, тиихэдэ Софи[…] өөрынгөө миссиин бүхы хүд[элмэ]рилэгшэдые дуудажа абааша[…]най, Болгарска миссиинхидые [Ва]шингтонһоо дуудажа абааш[…] гэжэ мэдээсэһэн байха юм.

Болгаритай США-гэй дипломатическ[а] харилсаануудые таһалһан тушаа

СОФИЯ, февралиин 22. (ТАСС). Болгариин Арадай республикын хэблэлэй дирекциин тунхаглаһан мэдээсэл соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

США-дэ Болгариин хэрэгүүдые саг зуура эрхилхэ этигэмжэтэ Петр Вутов энэ оной январиин 19-дэ, Болгарска правительствын захиралтаар, США-гэй Гүрэнэй департаментда иимэ ното барюулһан байгаа:

Трайчо Костов түрүүтэй шпионууд ба урбагшадай гэмтэ бүлэгэй процессэй мэдээнүүдһээ харахада, Софидахи США-гэй посланник Дональд Хит гэгшэ урбалта, шпионаж хэһэнэй түлөө Болгарска сүүдээр сүүдлэгдэһэн Трайчо Костовтой, Цоню Цончевтой холбоотой байба. Тэрэ хадаа дипломатическа үүргэнүүдтэ зохихогүй ябуулгануудые хэжэ, Болгариин Арадай республикын дотоодын хэрэгүүдт[э] дүүлигээр хамаархаһан байна[…]

Эдэ шалтагаанууд дээр[э] Болгарска правительство бо[…] Софидахи посланник Дональд [Хи]тые дары дуудажа абааша[…] американска правительствоһаа [эри]һэн байгаа.

Болгариин Арадай респу[блика] тушаа г-н Дональд Хит гэ[…] гаргаһан харша муухай ааша[…]хай гэршэлһэн баримтые ду[…] шухала байна. Хитын сэхэ [зааб]ралтын ёһоор, гүрэнэй гэмтэ[…]гээд, болгарска гражданин М[…] Шипков Софидахи америк[анска] миссиин байрада нюугдажа б[…] байба. Американска мисси Ш[ипко]вые худал документнүүдээр [хан]жа, хилын саана зугадахадань болохо туһаламжа үзүүлһэн [бай]гаа.

ФРАНЦИДАХИ ЗАБАСТОВКЫН ХҮДЭЛӨӨН

ПАРИЖ, февралиин 24. (ТАСС). Өөһэдынгөө эрилтэнүүдые хангуулхын түлөө, ондоогоор хэлэбэл, һара бүриин 3 мянган франк хэмжээтэй тэдхэмжэ эриһэн ажалшадай забастовкын хүдэлөөн Франциде үргэдэжэ байна.

Мүнөө үедэ гансахан Парижска райондо 100 мянга гаран металлистнууд эсэргүүсэн бодоод байна. «Рено» гэжэ автомобильна заводуудай 37 мянган ажалшад, Пуассидахи Фордын автомобильн[а за]водуудай ажалшад эсэргүү[сэн бо]доо.

Металлургическа ба маши[нэ бү]тээлгын 35 заводуудай аж[алшад] забастовко хэнэ. Гансахан [феврa]лиин 23-най үдэр 25 шэнэ пре[дприя]тинууд дээрэ забастовко со[ло]доо.

Харюусалгата редактор[ай] орлогшо Ц. Б. БУД[…]

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: отв. редактора—23; АТС—1-80, зам. отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3-23; отделов партийной и комсо[мольской] жизни, культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации—7-85; сельского хозяйства, промышленности и транспорта—6-84; переводов—3-23; писем трудящихся и информации—6-84 (2 зв.); об'явлений 2-64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—16.

Н—02244. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.